

Názorná ukázka výuky Mediální výchovy ve Výchově k Občanství

Mediální výchova

Tereza Stejskalová
Barbora Plíšková

1. hodina

- S rostoucí rolí médií ve společnosti se neustále zvyšuje rozsah i oblast jejich vlivu. Některé jsou zcela zřejmé a souvisejí se samotnou existencí médií (bez ohledu na to, co zrovna je obsahem daného typu média). Tak média určují časový rozvrh, strukturují náš čas, ovlivňují uspořádání prostoru, v němž se pohybujeme, jejich užívání také ilustruje mezilidské a pracovní vztahy. Je důležité, aby si děti, na základě svých vlastních zkušeností, tento vliv médií uvědomili. Lekci lze využít i jako aktivitu seznamovací.

Pomůcky, cíle a délka lekce

- Psací potřeby, sešit a pracovní listy
- uvědomit si každodenní zkušenosti s médii
- přemýšlet o vlivu médií na náš každodenní život
- jedna vyučovací hodina

SEZNAMKA

- Na úvod rozdejte každému žákovi **pracovní list Mediální seznamka**. Jejich úkolem je procházet místností a ke každé otázce z pracovního listu najít jednoho z přítomných, kdo na ni odpoví kladně, a jeho jméno zaznamenat do příslušného řádku. Dalším úkolem může být i zjišťování dalších podrobností.

SEZNAMKA

- Žádné jméno by se nemělo opakovat dvakrát. V našem případě chceme znát, i například o jaký televizní pořad se v dané situaci jedná a proč je to právě on atd. (Prostě podrobnosti k otázkám).
- Kdo bude mít jako první vyplněná všechna políčka, přihlásí se. V této chvíli aktivitu ukončete.

SEZNAMKA

- Postupně čtete jednotlivé otázky a vyzvěte žáky, ať se přihlásí ti, kteří mají u dané otázky vyplněné jméno. Žáky postupně vyvolávejte a požádejte je, ať přečtou zapsané jméno a případně doplní další zjištění zajímavé podrobnosti. Podobně postupujte u dalších otázek a získané informace společně srovnávejte s osobní zkušeností ostatních žáků.

SEZNAMKA-Příklady vyplnění žáky

- **Máš nějaký televizní pořad, který si nenecháš ujít?** Dobré ráno s dechovkou, dobře se mi na to ráno u snídaně kouká.
- **Měli jste doma (když jste byli malí) televizi na stejném místě, kde ji máte teď?** Ano, máme ji danou tak, aby na ní všichni mohli vidět, v obývací místnosti, to je jasné. Teď ji mám ale už i v pokojíčku.

SEZNAMKA-Příklady vyplnění žáky

- **Když se nemůžete v rodině dohodnout, na co se budete dívat v televizi, má u vás v rodině někdo rozhodující slovo? Je to taťka, i když teď už to tolik není, co nemáme jen jednu televizi.**
- **Měli jste někdy zakázáno dívat se na televizi nebo na nějaký pořad? Jo, jen že je to pozdě, jinak už moc nevím, občas i teď otravujou, že už mám dávno spát.**

SEZNAMKA-Příklady vyplnění žáky

- **Chodili jste spát po Večerníčku? Jo, ale už ne, jsem velká.**
- **Díváte se o Vánocích na pohádky v televizi? Jasný, popelka je pořád dobrá, jen ten mrazík už mne teda dost štve.**

VLIV MÉDIÍ

- Po této části můžete shrnout získané informace a zobecnit diskusi o zadaných otázkách. Ve shrnutí se zaměřte na vliv médií na náš každodenní život. Každou otázku zařazenou v mediální seznamce lze využít jako ilustraci jednoho z možných vlivů médií.

Máte nějaký televizní pořad, který si nenecháte ujít?

- Média se stávají čím dál větší součástí volného času. Z výzkumů vyplývá, že sledování médií a jejich využívání se stává hlavní volnočasovou aktivitou dětí a mládeže.

Měli jste doma (když jste byli malí) televizi na stejném místě, kde ji máte teď?

- Média mají tendenci ovlivňovat uspořádání prostoru, v němž se pohybujeme: tiskoviny mají v domácnosti i v zaměstnání své místo, televizor je v pokoji obvykle umístěn tak, aby na něj bylo vidět z co nejvíce bodů, počítač je naopak často postaven tak, aby ten, kdo u něj sedí, měl co nejvíce soukromí.

Když se nemůžete v rodině dohodnout, na co se budete dívat v televizi, má u vás v rodině někdo rozhodující slovo?

- Užívání médií ovlivňuje mezilidské a pracovní vztahy: v řadě rodin je například jasné, kdo smí komu přepínat zvolený televizní program a kdo komu nikoliv, v jakém pořadí čtou jednotliví členové rodiny tiskoviny apod.

Chodili jste spát po Večerníčku?

- Média také strukturují časový rozvrh dne a týdne. Noviny vycházejí v určité době,
- časopisy v určitý den, pořady se vysílají v určitý čas. Podle televizních pořadů často organizujeme svůj čas (chodíme spát po Večerníčku, apod.)

Díváte se o Vánocích na pohádky v televizi?

- Naše užívání médií má sklon k ritualizaci: společné sledování televizních pohádek patří ve většině domácností k Vánocům stejně neodmyslitelně jako vánoční stromeček, rádi kupříkladu čteme noviny či časopisy v určitou dobu za určitých okolností (cestou do práce v autobusu, večer po návratu z práce v křesle apod.)

Uvědomují si to?

- Po této části můžete žáky rozdělit do skupin a vyzvat je, aby zkusili vymyslet další příklady z každodenního života, kdy jsou náš čas, prostor, jednání přímo či zprostředkovaně ovlivňovány médii.
- Společně diskutujte o tom, zda, v jakých situacích a v jaké síle si tyto vlivy uvědomují.

2. hodina

- Zopakování minulé látky probrání dělení médií a zápis do sešitu.
- Domácí projekt

Média

- Sdělovací prostředky
- **Dělení medií:**
- **Podle typu společenských vztahů**
  - Interpersonální : pošta, e.mail, chat, ICQ, telefon, Skype, telegraf...
  - masová: noviny, časopisy, knihy, rozhlas, film, televize, internetové denníky a časopisy, CD, DVD, VHS...

Média

- **Podle způsobu šíření**
- **Tištěné** : knihy, časopisy, noviny...
- **Elektronické** : rozhlas, video, zvukové záznamy, televize...

Média

- **Podle způsobu financování**
- Komerční :jsou v soukromých rukou, jsou financována převážně z reklamy
- Veřejnoprávní (media veřejné služby) : získávají prostředky od daňových poplatníků

Interpersonální média

- ICQ

- Skype

Masová média

- Noviny

- Časopisy

Veřejnoprávní media

- Televize

- Rozhlas

Komerční media

- Televize

- Rádio

Zadání výzkumu

- Kolik času v rodině věnujete médiím a kterým (kolik rodič a kolik dítě)
- Zpracujte do diagramu

Děkujeme za pozornost

Barbora Plíšková

Tereza Stejskalová

